

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

WWW.PROLIFE.CZ

04/2001

- 2 Zprávy a oznámení
- 6 Děti a film Němý výkřik
- 10 Svědectví pro posilu nebo zamyšlení
- 12 Duchovní pomoc
- 13 Bratislavská deklarace mladých
- 14 Petice proti násilí
- 15 Naše rodinná politika v mezinárodním kontextu
- 23 Modlitba aktivistů pro život

Milí přátelé,

přejeme Vám všem požehnané Vánoční svátky a mnoho milostí v novém roce. Děkujeme Vám všem za modlitby, za dopisy a za finanční dary. Kéž Vám to Pán stonásobně oplátí buď již zde na zemi nebo jednou, až vstaneme, při posledním soudu.

Ze všech stran slyšíme o tom, jaké jsou Vánoce svátky klidu a pokoje. Že by ale dnešní doba byla klidná a pokojná, nelze tvrdit ani omylem.

Papež Jan Pavel II. vyzval všechny věřící na celém světě, aby se 14. prosince postili a modlili za pravý mír ve světě. Je důležité si občas připomínat, že pravý mír neznamená pouze klid zbraní, ale pokoj založený na řádu Stvořitele. Jestliže se tento řád poruší a společnost se snaží budovat mír bez Boha, většinou to skončí velkou katastrofou. Ať to je řešení problému „nechtěných“ dětí v podobě potratů, problém řešení nechtěných či odmítaných starých lidí v podobě eutanázie a konečně řešení nemocí pomocí zneužití naklonovaných lidských embryí. Pokud se ale budeme snažit budovat pokoj na Tom, kdo dává světu řád, a budeme stavět hodnotu člověka na Tom, koho je obrazem, dojdeme pokoje a naplnění. Kéž se do našich srdcí narodí Pán a Spasitel, Ježíš Kristus.

Za Hnutí Pro život ČR Radim a Kateřina Ucháčovi

Zprávy a oznámení

Seminář Etické výzvy prenatalní diagnostiky na půdě PSP ČR¹

21. listopadu 2001 se více než padesát odborně i osobně zainteresovaných osob sešlo na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, aby se zde společně věnovaly prenatalní diagnostice. Setkání se uskutečnilo pod záštitou poslance Jiřího Karase. Aktivně se semináře zúčastnili i poslanec Tomáš Kvapil a senátor Jaroslav Šula.

Odborníci seznámili posluchače s problematikou z gynekologického, psychologického i sociálního hlediska. Gynekoložka MUDr. Svatava Škraňková uvedla, že medicínská specializace prenatalní diagnostiky je dobrá, slouží-li k tomu, aby pomohla matkám a nemocným nenarozeným dětem. „*Je eticky nepřijatelné, aby se možnosti prenatalní diagnostiky využívaly k selekci a posléze ukončení života těch, kteří neodpovídají společenským trendům výkonnosti, zdraví či představám již narozených lidí.*“ Praktické aspekty prenatalní diagnostiky přiblížila Ladislava Ryšavá, porodní asistentka a spolupracovnice sdružení CENAP.

Výjimečný ohlas vyvolala druhá část celého bloku, která byla věnována osobním svědectvím. Posluchači vyslechli, jak se předpovědi prenatalní diagnostiky u jedné matky nenaplnily, ale také to, jak se naplnily a dnes rodiče vychovávají postižené dítě. Slzy dojetí vyvolal zejména příběh dvouleté holčičky s Downovým syndromem, který přednesla její matka, jinak také stálá spolupracovnice HPŽ ČR v projektu telefonické podpory nazvaném Linka pro matky čekající (nejen) postižené dítě.

„Nedávno mne v nemocnici, kde jsem byla již po několikáté s malou kvůli podezření na leukémii, zaskočila otázka: Udělala bys to znovu? Nebylo snadné na ni odpovědět. Dlouho jsem přemýšlela a vzpomínala jsem na první chvílky s ní doma, na její první krůčky, na to, jak poprvé zavolala Mami! Tati!. Prožili jsme vlastně dva roky lásky, štěstí, vzájemného sdílení se, radosti, vděku. Zažili jsme hodně těžkých chvil, ale vždycky jsme zvítězili. Tato holčička, která prý neměla žít, se stala naším pokladem. Vím zcela jistě, i pro jeden jediný den života, udělala bych to znovu!“

Zdeňka Rybová

Nejmladší účastníci semináře, Juditu a Jakuba, zajímalo především jak rozebrat zařízení sněmovny.

¹ Zájemci o sborník ze semináře o něj mohou požádat na adrese redakce.

Seminář Lidská důstojnost v Evropě

Zástupci Hnutí Pro život ČR se v listopadu zúčastnili tří denního semináře v Bruselu s názvem „Human Dignity in Europe“. Seminář, který se zčásti konal v budově Evropského Parlamentu v Bruselu, uspořádala mezinárodní organizace European Youth Alliance². Hnutí Pro život ČR získalo status přidružené organizace pověřené zastupováním EYA v České republice s právem se v rámci EYA účastnit jednání Evropského Parlamentu a mezinárodních konferencí pořádaných OSN.

Odborná část semináře byla věnována klonování lidských embryí a z toho vyplývajícím etickým problémům, potenciálním přínosům a rizikům. Dr. Paulina Taboada z Chile podrobně vysvětlovala způsoby vytváření lidských embryonálních kmenových buněk a výstižně objasnila etickou nepřipustnost toho, aby bylo „vyrobeno“ lidské embryo – lidská bytost – za účelem jeho zničení, „rozebrání“ a použití pro vědecké či lékařské účely. Zdůraznila zdravotní rizika používání těchto embryí, která spočívají převážně v jejich těžko kontrolovatelném růstu, kde pro jejich nesmírnou potenci dělení hrozí vznik rakovinotvorných nádorů (teratomů). V případě, že by se pro léčení používala neklonovaná embrya, hrozí též imunologické odmítnutí a zavlečení infekce. Zdůraznila mnohem lepší využití kmenových dospělých buněk získaných z těla pacienta.

V této souvislosti německý gynekolog dr. Peter Kern informoval, že zatímco dospělé kmenové buňky se již využívají při léčbě pacientů (např. v Düsseldorfu), embryonální buňky (neklonované ani klonované) se zatím nepoužily při léčení ani jednoho pacienta, a to zvláště pro jejich rizika špatně kontrolovatelného bujení.

Britský biolog dr. Peter Garret se naopak věnoval zvláštním změnám postojů při hlasování a v projevech některých britských politiků, jejichž strany byly sponzorovány farmaceutickými firmami – jako např. Tony Blair, Lord Winston a další. Zaměřil se na ozřejnění ekonomických vazeb ve vědecké sféře a upozornil na to, jak i profesionální média se k této otázce staví značně tendenčně.

Doufejme, že při projednávání otázky zákazu „terapeutického klonování“ nebude upřednostňován krátkodobý zisk, jak lze chápat sousoší při vstupu do budovy Parlamentu, ale zdravý rozum myslící na příští generace a založený na několikasetleté evropské tradici.

Radim a Katka Ucháčovi

² European Youth Alliance (EYA – Evropská aliance mladých) je evropskou pobočkou World Youth Alliance, což je celosvětová organizace sdružující mladé lidi. EYA se věnuje prosazování důstojnosti každé lidské bytosti zejména v orgánech OSN a Evropské unie.

Setkání mladých v Bratislavě

O prvním prosincovém víkendu uspořádala European Youth Alliance spolu se slovenskou pro-life organizací Spoločenstvo života konferenci „Náš příspěvek k vizi Evropy“ v Bratislavě. Konference se zúčastnilo na 120 reprezentantů mládeže ze zemí střední a západní Evropy (pozváni byli i zástupci HPŽ ČR). Byla zde slavnostně přijata *Bratislavská deklaráce mladých*³. K účastníkům promluvili např. bývalý člen Evropského parlamentu Otto von Habsburg, bývalý rakouský vicekancléř Erhard Busek, tajemník slovenského ministerstva zahraničních věcí Ján Figel, rakouská novinářka Susi Kummerová, pracovnice Občanského institutu Michaela Freiiová⁴, slovenský bioetik Jozef Glasa a salcburský světící biskup Andreas Laun. Protože zde přednesené příspěvky byly velmi přínosné a podnětné, pokusíme se Vám alespoň některé pasáže na stránkách našeho oběžníku zprostředkovat.

Gudrun Lang z EYA a Jozef Horniak ze Spoločenstva života

(hlavně vysokoškolské) do veřejného života. U mnoha lidí totiž platí předsudek, že v politice se angažují pouze ti, kterým jde „o moc nebo o koryta“. Pokud se ale do aktivní politické činnosti nezapojí křesťanská mládež, nikdy nebude možné, aby vyrostla generace politiků, kterým nejde jen o vlastní prospěch, ale o dobro všech.

Radim a Katka Ucháčovi

V *Poradně PPR* nabízí občanské sdružení **CENAP** konzultace v oblasti přirozeného plánování rodičovství (symptomtermální metoda). Pracovnice poradny také pomáhají při řešení specifických problémů klientely, která se ocitá v možné *sociální nouzi vzniklé v důsledku těhotenství a mateřství*.

CENAP, Trnitá 8, 602 00 Brno, tel.: 05-43254891, e-mail: cenap@volny.cz

³ Text Deklarace otiskujeme na straně 13.

⁴ Přednášku paní Freiiové otiskujeme na straně 15.

Setkání členů a přátel HPŽ ČR v Polné

Na podzimní schůzce rady Hnutí Pro život ČR jsme se rozhodli, že by jistě bylo milé, pokud by se mohli sejít, vzájemně seznámit a povzbudit členové a přátelé HPŽ ČR. Rádi tedy zveme všechny, kteří by měli možnost přijet, v sobotu 16. února 2002 do Polné (blízko Jihlavy – uprostřed republiky, aby to všichni měli blízko). Protože mnozí se nemohou „odtrhnout“ od rodiny, zveme Vás samozřejmě i s celými rodinami.

Setkání začne v 9 hodin mši svatou v místním kostele a následně bude pokračovat v místním lidovém domě. Důležitou součástí setkání bude vzájemná inspirace v tom, co lze v jednotlivých místech naší republiky dělat v prosazování kultury života. „Oficiální“ konec předpokládáme kolem 16. hodiny, aby všichni měli možnost se v rozumnou hodinu dostat domů. Prosíme ale všechny, kteří by rádi přijeli, aby nám napsali na adresu redakce, abychom mohli zajistit dostatečný počet obědů. Podrobnější informace zveřejníme v příštím čísle oběžníku. Moc se těšíme, že se osobně poznáme.

Sylva Bernardová a Pavel Novák

Pochod pro život 2002

Možná by se mohlo zdát předčasné již nyní mluvit o příštím Pochodu pro život. Organizace je však relativně náročná, a to možná i proto, že nemáme žádný pevný tým spolupracovníků.

Další Pochod pro život se tedy bude konat 23. března 2002 v Praze. Vše začne ve 13 hodin společnou mši svatou – jako v loňském roce – v chrámu Matky Boží před Týnem. Poté půjdeme v průvodu po stejné trase na Václavské náměstí, kde plánujeme několik krátkých sdělení a na závěr krátké vystoupení skupiny Paprsky.

Aby ale vše proběhlo v pořádku, potřebujeme sehnat tým spolupracovníků, kteří by nám s organizací Pochodu pomohli. Prosíme tedy ty, kteří by nám byli ochotni pomoci, aby se nám ozvali na adresu redakce nebo na telefonní číslo 02-51681081. Samozřejmě nejjednodušší by bylo, aby to byli zvláště lidé z Prahy a okolí, neboť bude nutné minimálně jedno společné organizační setkání před Pochodem.

Radim a Katka Ucháčovi

Děti a film Němý výkřik

Valéria Baniová

(kráceno z dopisu)

V letošním školním roce jsem v tomto čtvrtletí ve čtyřech devátých třídách v rámci biologie při vyučování o nitroděložním vývoji člověka pouštěla videofilmy *Němý výkřik* a *Ahoj, tady jsem*. Ve dvou z těchto tříd jsem pak při písemné práci dala jednu z otázek: „Vysvětli, co je to umělý potrat?“. Některé odpovědi žáků Vám zasílám.

Taktéž Vám zasílám písemné ohlasy žáků mé vlastní IX.D na film *Němý výkřik*, ze kterých jsou patrné již zralé názory těchto 14 – 15 letých dospívajících. Žákům devátých tříd jsem rozdala Vaše miniplakátky „*Matkám pomoc, dětem život, veřejnosti pravdu*“.

Velmi ráda a ochotně o tomto problému s žáky hovořím, vysvětluji, používám přitom i Vaše materiály (např. knihu *Proč pláčeš, Miriam*) i modely vývinu dítěte v jednotlivých měsících, které máme ve škole k dispozici. Taktéž využívám článků z tisku: ze Světla a sleduji i Vaši rubriku v Reportu.

Je potřeba v dnešním bezcharakterním a amorálním světě, zaměřeném jen na materiální blaho, jít proti proudu a nemlčet k těmto velmi smutným a krutým tématům doby (mlčení je souhlas).

Odpovědi žáků IX. třídy na otázku „Vysvětli, co je to umělý potrat?“

Dívky:

- o zabití člověka v děloze matky
- o dítě je rozdrceno kleštičkami a přístrojem lékařem
- o interupce, dítě se násilím vysaje z dělohy (přístroj ho roztrhá na kusy)
- o zneškodnění plodu v těle matky – lékařem
- o dítě je z dělohy matky odstraněno lékařským zákrokem
- o zákrok lékaře v nemocnici, z dělohy matky je odsáto dítě
- o lékařský zákrok, dítě se roztrhá na kusy – zůstane hlavička – rozdrť se = vražda
- o proveden odbornými lékaři na klinice, dítě je zabito již před porodem (v děloze je umrtveno), nejprve končetiny, nakonec hlava – oddělena od těla
- o pomocí chirurgického zákroku jde „zabít“ plod

Hoši:

- o lékařský zákrok, při kterém lékaři odtrhnou nožičky a ručky a potom rozdrť hlavu
- o lékařský zákrok za účelem rozdrcení plodu
- o usmrcení jedince pomocí chirurgických nástrojů

- umělé usmrcení plodu a odstranění jeho částí z dělohy matky
- když doktoři odejmou plodu život, vysají ho po částech
- sadistické zabíjení plodu doslova trháním na kousky a vysáváním
- zabití jedince v děloze násoskou
- násilné ukončení těhotenství, má za následek smrt dítěte
- je doslovné zabití živého člověka z jeho matky
- vyjmutí dítěte z těla matky (zabití)
- potrat provedený člověkem, při němž je plod násilím vyjmut z dělohy po částech
- zničení plodu v děloze matky a vyjmutí jeho částí z dělohy

Dívky o Némém výkřiku

Po shlédnutí tohoto filmu jsem se rozhodla pro jedno, a to, že nikdy nepůjdu na potrat. Některé ženy, které na potrat šly, toho moc litovaly. Pronásledovaly je noční můry, byly fyzicky a hlavně psychicky na tom velmi špatně. Myslím si, že i když to musí být někdy velmi těžké rozhodnout se mezi potratem nebo životem malého človíčka, vždycky existuje nějaké rozumné řešení a nemusí se dávat přednost smrti. Stejně tak jako žijeme my, má právo žít i plod v těle matky. Dejme šanci žít i nenarozeným dětem, zaslouží si to.

Němý výkřik je film o potratech. Tímto filmem nás provází doktor, který tyto potraty prováděl, ale teď je proti nim. Ukazuje nám běžný postup při potratech, také nám ukazuje ženy, které si nechaly udělat potrat a jak žijí. Tyto ženy se po několika letech po potratu ještě nemohou smířit s tím, že mohly mít u sebe dítě, které nechaly „zabít“. Tyto ženy už většinou nemohou mít žádné děti, protože mají tak zničenou dělohu, že by tam dítě nemohlo růst a vyvíjet se. Ženy mají životní trauma.

Tenhle film na mě hodně zapůsobil. Je mi moc líto všech těch zbytečně zabitých dětí. Myslím si, že v dnešní době je mnoho způsobů, jak nechtěnému těhotenství zabránit. Němý výkřik, nebo podobný film by měl vidět každý člověk.

Tento film by měl být odstrašující pro ženy, které chtějí jít na potrat. Film Němý výkřik nebo podobný film by měly vidět všechny ženy, které chtějí jít na potrat. Určitě by změnil názor. Lékaři někdy potrat i navrhnou, i když slibují, že nezničí žádný lidský život. O člověku mluvíme již od začátku těhotenství. V minulosti bývaly v klášteřích a sirotčincích „schrány na nechtěné děti“. Matka, která dítě nechtěla, zazvonila na zvoneček, odešla a dítě odložila. V klášteřích nebo v sirotčincích se o dítě postarali a dali ho k adopci. Znovu se takové zařízení objevuje. V ČR se o tom uvažuje. Doufejme, že takové zařízení zde brzy bude a i nechtěné děti se budou radovat ze života.

Němý výkřik (film) mě velmi zaujal. Ty ženy, které chtějí jít potratit své dítě, by si určitě rozmyslely, jestli by ho šly potratit, poté co by viděly film Němý výkřik.

Doktor, který dříve prováděl potraty, toho nechal, až uviděl, jak natočili potraty. Potrat je daleko horší a nebezpečnější než porod. Po potratu můžou mít ženy následky na celý život.

Tento film se mi moc líbil. Tento film by měli vidět všichni lidi na celém světě. Vždycky se dá najít jiné řešení než potrat.

Tento film byl směřován hlavně pro ženy, které by tento zákrok chtěly podstoupit, aby si uvědomily, jaké riziko podstupují. Některé ženy už nemůžou mít více potomstvo a duševní neklid jen tak rychle nezmizí. Dítě v děloze matky potrat cítí a brání se.

Je to film o nebezpečí, které hrozí při potratu a jeho následku pro matku. Myslím si, že tento film by měly vidět ženy, které chtějí podstoupit tenhle zákrok, protože je možnost, že si to rozmyslí.

Tento film pojednává o potratech. Je doporučován především ženám, které chtějí jít na potrat, aby si to rozmyslely a dítě si nechaly. Je v něm podrobně ukázáno, jak je dítě trháno v děloze matky a vyjmuty zbylé části těla ven. Lékař, který film uvádí, dříve prováděl interrupci, ale přestal, protože zjistil, že už od početí se jedná o člověka.

Je to, i když nezakázané, zlo proti dítěti a Bohu. Dítě je roztrháno a usmrceno s neuvědomělým povolením matky. (Tyto matky jsou mladé a nezkušené.) Nevědí, co mají dělat, proto volí právě toto. Později trpí hrozným psychickým syndromem (i několik let). Na mně to působí špatně a nemám pochopení s lékaři, kteří toto provádí.

Ženy, které jdou na potrat, jsou fyzicky i psychicky na dně. Nedokážou se smířit se smrtí svého dítěte. V noci se budí nebo slyší dětský pláč. Nedokážou se podívat na dítě, protože v něm vidí své vlastní. Pro každou ženu je nejhorší, když přijde o své dítě, někdy si ani neuvědomí, že už od početí se mluví o člověku, který má vyvinuté všechny orgány.

Film ukazuje na to, jak doktoři zabíjí malé děti. Ženy vůbec nevěděly, že dítě má všechny orgány už od 2. měsíce. Doktor, který nahrál tento film, prováděl také potraty, jakmile viděl, co dělá, tak přestal a teď zakazuje potraty. Tento film by měly vidět všechny ženy a ty, které chtějí jít na potrat.

Z filmu Němý výkřik jsem si vzala ponaučení, a to, že nikdy nepůjdu na interrupci. Ty ženy, které na potrat šly, toho dnes litují a kdyby se měly znovu rozhodnout, ani jedna by to neudělala. Po potratu každou ženu trápí výtčky svědomí, některé mají i noční můry. Interrupce se dělá několika způsoby, ale podle mě jsou všechny stejně drastické. Dítě v děloze bojuje o holý život a snaží se uhnout před kleštěmi, které trhají na kousky jeho tělo. Myslím si, že potrat je nesmyslné řešení, ke kterému nutí okolí těhotné ženy, a ty pak podlehnou. S postupem času ženy zjistí, že by se o dítě dokázaly postarat, i ho uživit.

Tento film byl sice krátký, ale přesto zajímavý. Souhlasím s názorem, že by každá žena, která zamýšlí potrat svého dítěte, měla takovou podobnou ukázkou vidět. Možná by ji od jejího plánu odradila nebo alespoň přivolala pochyby – zda jít či nejít na potrat. Třeba by pomohly i rozhovory s ženami, které už s tímto mají zkušenost. Interrupce by měly být prováděny jen v těch nejkrizovějších situacích. Asi málo žen si plně uvědomuje význam a pojem INTERRUPCE. Neberou ho jako zmaření lidského života, ale obyčejný chirurgický zákrok. To se musí změnit!

Chlapci o Némém výkřiku

Viděl jsem, jaké to na ženách, které byly na potratu, zanechalo následky. Myslím si, že by to každá žena měla vidět před tím, než se rozhodne jít na potrat. Asi by si to hodně žen rozmyslelo a na potrat by nešlo.

Byl to poučný film o zákroku (potratu) dítěte, co se s ním děje, když mu trhají různé části těla. Nemá matka právo rozhodovat o životě dítěte. Doktoři přísahají, že „nezabijí“ dítě, ale ve většině států jsou potraty legalizované. Jsou různé způsoby na zákroky do tří měsíců. Jedním z nich je otravou solí, dítě je celé spálené na kůži. Je to velmi strastiplné a žena si vyčítá, že dítě zabila. Mnohdy po potratu nemůžou mít už děti, pak je jim to líto, že nedaly stejnou šanci prvnímu dítěti.

Z filmu Némý výkřik jsem si vzal ponaučení. Já bych řekl, že legální i nelegální potraty by se měly zakázat. Lidé by si měli uvědomit, jestli vlastně to dítě chtějí nebo nechtějí, aby nemuseli zasahovat do života nenarozeného dítěte. Tento film byl určitě prospěšný a nebyla to ztráta času. Všechny děti, které jsou už počaty, mají nárok na svůj život a správně by jim ho neměl nikdo ukončovat. Určitě bych rád shlédl ještě nějaký takový film.

Nemělo by se dělat to, co se dělá, tím myslím potraty a prodávání mrtvých dětí. Z tohoto filmu by si měli vzít ponaučení a neměli by to už nikdy dělat, protože je to to nejhorší, co může být na této planetě. Ten doktor, co to dělal a říkal, že už v životě by se k tomu nevrátil, tak ví, co mluví a já si myslím, že mluví pravdu.

Némý výkřik je film o potratářských klinikách, kde denně zabíjejí mnoho tisíc dětských ještě nenarozených životů. Kdyby lidé přemýšleli, nemuselo by se vraždit vůbec. I války jsou hrozné, i tam se zabíjejí lidé, ale potraty jsou horší a to proto, že ty děti za to vůbec nemohou. Film Némý výkřik je odstrašující pro všechny ženy, které přemýšlejí o tom jít na potrat jenom kvůli tomu, že jsou tvrdohlavé a bezcitné.

Film byl dobrý pro budoucí matky, které se chystají k potratu. Matky poté nebudou litovat toho, že nevěděly, o co se jedná. To dítě zahubí, je to vražda. Dítě při potratu trpí. Nelíbí se mně, že obchodují s tím lidským masem. Lidé by se měli zamyslet, jestli budou dále potraty provádět.

(Pozn. red.: Chtěli bychom velice poděkovat paní učitelce Baniové za její práci a jejím žákům za podnětné úvahy.)

Svědectví pro posilu nebo zamyšlení

PhDr. Dagmar Štefancová

Vážení přátelé,

vím, jak se Hnutí Pro život snaží bránit nenarozené děti a jak je to někdy těžké. Ráda bych vám sdělila své vlastní zkušenosti, které mohou být pro někoho posilou nebo alespoň důvodem k zamyšlení.

V posledních pěti letech jsem prožila tři těhotenství: první – spontánní potrat ve 2. měsíci, druhé – porod zdravého dítěte (sectio caesarea), třetí – porod mrtvého dítěte, následně porucha srážlivosti krve a hysterectomie. Mému synovi jsou nyní necelé čtyři roky, mně čtyřicetčtyři. Chtěla bych vám podrobněji napsat o svém třetím těhotenství, které mě přes všechny ztráty obohatilo.

Od začátku jsem měla podivnou předtuchu, že není vše v pořádku: ve třetím měsíci jsem slabě krvácela, pohyby přišly později, dítě bylo drobnější a na ultrazvukovém vyšetření ve 20. týdnu se objevily anatomické odchylky. Lékaři naléhali, abych podstoupila amniocentézu. Souhlasila jsem, ačkoliv potrat pro mě nepřicházel v úvahu, zdálo se mi však psychicky únosnější znát pravdu, než se po zbývající část těhotenství trápit v nejistotě. Verdikt byl tvrdý: u dítěte byla prokázána trisomie 23. chromosomu, což je genetická odchylka neslučitelná s životem. Věděla jsem, že nosím tolik vytouženou dceru, její budoucnost se však mohla počítat na dny, nanejvýš týdny po narození. . . Mě samotnou lékaři varovali, že mohu samovolně potratit nebo mít komplikovaný porod. S takovými vyhlídkami se moje a manželovo rozhodnutí potrat nepodstoupit jevílo jako čiré bláznovství. Lhala bych však, kdybych tvrdila, že jsem ani na chvíli nezaváhala. Pokud dítě krátkou dobu přežije, budu schopná se o ně starat? Na rozdíl od naší legislativy mi ovšem byla jasná jedna věc: dítě má právo na svůj život, byť by mu zbývalo jen pět měsíců prenatální existence. Já jsem mu život nedala a nesmím mu ho ani vzít. Svůj postoj jsem musela v dalším půlroce mnohokrát vysvětlovat lékařům a ospravedlňovat se za to, že nechci dopustit vraždu na nevinné bytosti, Zpětně dnes lépe rozumím těm gynekologům, kteří si byli vědomi nebezpečí předčasného úmrtí dítěte v děloze a z toho vyplývajících komplikací, ohrožujících matku; nikdo však nemohl s jistotou říci, že právě toto je případ, kdy stojí jeden život proti druhému a kdy dokonce i církev povoluje tzv. terapeutický potrat. Ani já jsem naštěstí netušila, že mě porod přivede na pokraj smrti. Zatím jsme se poznávaly – já a moje dcera – v „rozhovorech“ pohybů stále víc. Přes všechny těžkosti jsem v té době pociťovala opravdový duševní klid, což nepovažuji za zásluhu svou, ale především za dar vymodlený mnoha mými přáteli. Také pro naše manželství se paradoxně stala tato situace požehnáním a přispěla k ještě většímu sblížení. Asi týden po termínu porodu se zjistilo, že nosím již mrtvé dítě.

A především zde bych se chtěla zastavit. Podle par. 3 vyhl. č.11/1988 Sb. se mrtvé narozené dítě nestává subjektem práv a povinností. V praxi tento právní výrok

znamená asi tolik: nemá nárok na pohřeb, dokonce ani na jméno. Během poměrně dlouhého porodu, ve chvíli, kdy již bylo jasné, že moje dítě nežije, se ani jeden z celé řady lékařů, kteří se na sále střídali, nezeptal, zda bychom si přáli dítě pohřbít. Nedovedu si představit maminku, která není na takový konec těhotenství připravena, je – dejme tomu – po těžkém porodu a v šoku: má se snad ona ptát, kde její dítě skončí? (Nedělejme si iluze, pravděpodobně v biologickém odpadu nemocnice, pokud si rodiče předem pohřeb svého dítěte nezajistí.) Dá se však pohřbít dítě, které podle našich zákonů nesmí dostat křestní jméno? Matriky totiž sice vyhotoví rodný list, ale bez rodného čísla a křestního jména, pouze s poznámkou „mrtvě narozené“. Na moji otázku, proč se vůbec takový rodný list vydává, mi bylo řečeno, že je to doklad, kterým se budu vykazovat při žádosti o porodné. Bylo by mi určitě milejší vidět na rodném listu své dcery její křestní jméno, než dostat ono porodné. Tato praxe zápisů do matrik není komunistickým dědictvím, nýbrž má kořeny hluboko v minulosti, kdy matriky ještě spravovala církev a kdy křestní jméno bylo opravdu vázáno na křest. Jak by dnes, ve světle poznání, že existuje křest touhy, církev postupovala? Pro mě osobně je velkou posilou přesvědčení, že Bůh zná každého z nás jménem ještě dříve, než se narodíme – tak, jak to On sám řekl o proroku Izaiášovi (Iz 49, 1b). Možná by se pak zdálo, že vlastně o nic nejde, že pouze lpím na jakési formalitě. Naopak. Přiznáním jména by muselo naše právo také akceptovat skutečnost, že se narodil člověk.

Pozn. redakce: Paní Štefancová velice ráda dává k dispozici své telefonní číslo (02-22512184). Na základě svých zkušeností chce nabídnout posilu nastávajícím maminkám, které mají obavy z budoucnosti, příp. komukoliv, kdo si potřebuje popovídat o svých starostech či o bolestech, které ho tíží. Osobně jsme za tuto pomoc opravdu vděční.

Milá maminko,
pokud Vám během vyšetření v těhotenství lékaři sdělili, že Vaše dítě je nebo bude pravděpodobně postižené, nutí Vás k potratu a ráda byste si o tom všem s někým promluvila, můžete nám zavolat na telefonní číslo 0619-531117 nebo 0604-605513. Budete-li potřebovat jakoukoli pomoc, budeme se Vám ji snažit zprostředkovat.

Linka pro matky čekající postižené dítě: 0619-531117 nebo 0604-605513

Duchovní pomoc

Radim a Kateřina Ucháčovi

Sv. Norbert, zakladatel řádu premonstrátů, je znám i jako patron těhotných žen a neplodných manželství. Dnes se hodně mluví o ochraně nenarozeného dítěte, ale stejně důležité je pamatovat i na ty, kteří by rodinu rádi měli, ale nemohou, a na ženy, jejichž těhotenství je tzv. rizikové. Pro budoucí maminky, ale i otcům a přátelům, příp. duchovním správcům, sestry premonstrátky nabízejí duchovní podporu a modlitbu na jejich úmysly ve spojení s očekáváním narození nového lidského života. Chtějí prosit Boha na přímluvu sv. Norberta, aby každý počatý lidský život mohl dojít bez úhony ke šťastnému narození. Chtějí prosit i za rodiče, kteří váhají, a za matky, které jsou vystavovány různým tlakům, aby vždy dávaly přednost životu.

Koncem léta jsme sestry premonstrátky i s našimi dětmi navštívili. Bylo to moc hezké setkání. Doposud jsme se znali pouze po telefonu, když jsme je prosili o modlitby na nejrůznější úmysly. Kdysi se nám totiž doneslo, že se sestry modlí za těhotné maminky, a proto jsme dali tuto nabídku duchovní pomoci na internet (www.prolife.cz). Sestřičky nám při setkání říkaly, že by je nikdy nenapadlo, co může jedna pronesená nabídka způsobit.

Sestry premonstrátky z Doksan nám nedávno napsaly:

„... I my jsme zažily krásné zážitky Boží lásky, že přes tvrzení lékařů se narodily krásné zdravé děti. A už těch narozených dětí je víc jak 240 a stále se modlíme za další a další nastávající maminky nejen s rizikovými těhotenstvími, aby své těhotenství mohly prožívat jako obdarování od Pána a nepřipouštěly si žádné zbytečné stresy. Zrovna tento týden jsme „vyfasovaly“ jednu (41 let), která má tři děti a u nejmladšího chlapečka psychicky velmi trpěla přístupem lékařů ke „staré matce“. A nyní opět čeká děťátko A druhá (43 let) už za měsíc má termín porodu a v děloze má s děťátkem nádor neznámého původu, který si nechtěla dát operovat, aby neohrozila děťátko. Modlíme se nejen za ně, ale i za všechny, kteří se snaží svým bližním pomáhat, informovat je...“

V případě zájmu o duchovní pomoc se s úmysly obraťte na adresu do Doksan (Klášter sester premonstrátek, 411 82 Doksany 1, tel.: 0411-861197) a sestry premonstrátky budou na Vás rády v modlitbě pamatovat. Bohu díky za jejich službu, kéž jim Pán žehná.

Svatý Norberte, velký a věrný služebník Boží! Zvláštním způsobem jsi uctíval svatě a podivuhodně narození našeho Spasitele, kterého nejčistší Panna Maria, jeho matka, počala bez poskvrny a porušení svého panenství a porodila jej beze vší bolesti. Proto jsi i vznik svého premonstrátského řádu spojil s dnem narození Ježíše Krista.

V pokoře tě tedy prosím, svatý Norberte, jako zvláštního ochránce, aby mi Bůh dal na tvou přímluvu milost donosit a porodit tento plod života. Ať také dá svou milost, aby toto počaté dítě bylo křtem přijato do Kristovy církve a Jemu, našemu Pánu, celý život věrně sloužilo, abychom nakonec spolu dosáhli věčné spásy.

Skrze Ježíše Krista našeho Pána. Amen.

Svatý Norberte, pomocníku neplodných manželů a těhotných žen, oroduj za nás.

Z Hodinek ke Cti a Chvále sv. Norberta, 1749

Bratislavská deklaráce mladých

European Youth Alliance

Deklarace byla slavnostně vyhlášena 1. prosince 2001 v Bratislavě.

Jako mladí lidé měnící se Evropy deklaruje naše připravenost aktivně přispívat k diskusím týkajícím se budoucnosti společné Evropy. Jako občané a budoucí vedoucí osobnosti přijímáme naši zodpovědnost zúčastnit se obnovy našeho kontinentu.

Evropa se po pádu komunismu a po zahájení procesu sjednocování střetává s novými možnostmi a výzvami. Proto musíme obnovit naši společnou ochotu realizovat plnou ochranu lidské důstojnosti, která přesto, že je základní hodnotou evropské civilizace, byla a stále je porušována různými ideologiemi.

Vyzýváme vlády a občany Evropy, aby znovu potvrdili uznání – vyjádřené ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v Evropské chartě lidských práv – základní důstojnosti a nezczitelných práv všech, včetně nedotknutelného práva na život, jako základu svobody, spravedlnosti a míru v Evropě.

Bez ohledu na kulturní, náboženské a etnické rozdíly se jako mladí lidé z různých evropských zemí sjednocujeme v potvrzení následujících prohlášení:

- Naše společná evropská identita je založena na uznání základní důstojnosti lidské osoby, která je vlastní všem a musí být vždy respektována, od početí do přirozené smrti. Tato pravá důstojnost je základem všech lidských práv a nesmí být nikdy žádným způsobem porušena.
- Společnost musí zabezpečit, aby se jedinečný lidský potenciál každé osoby mohl rozvíjet v pravé svobodě, a to podporou podmínek, za kterých mohou být svoboda a občanství vykonávány životem v solidaritě a vědomí nedotknutelné důstojnosti sebe samého a všech ostatních.
- Pohlížíme na evropskou kulturu jako kulturu, v níž je základní jednotkou rodina, která mužům a ženám umožňuje učit se žít v solidaritě a kde je živena a rozvíjena skutečná svoboda. Rodina je základním kamenem svobodné a spravedlivé společnosti, jejímž středem je samotný člověk.

Zavazujeme se k účasti na budování Evropy jako svobodném sdružení národů, které respektují své společné dědictví jako civilizace odhodlaná chránit základní lidská práva a vytvářet obnovenou Evropu hodnot.

Petice proti násilí

Věra Lodrová

(kráceno z dopisu)

Tato petiční akce vznikla před rokem a v současné době ji podpořilo svými podpisy zhruba 64 tisíc lidí z Čech a Moravy.

Je velice důležité podpořit tuto bohužel iniciativu i z důvodů, že zlo v tomto světě je velice živé a proto i snaha mnoha obdobných petičních akcí na toto téma byla v minulosti zmařena. Tento fakt bere mnoha lidem při podobných akcích víru v nápravu popisovaných dějů a ve změnu legislativy, či dohlížení na dodržování zákonů.

Drazí přátelé, je důležité neustoupit z cesty zlu a udělat vše, co je naší povinností pro ochranu toho nejcennějšího – pro záchranu dětských duší.

Ti z Vás, kteří tak ještě neučinili a rádi by tuto petici podepsali, si o petiční listy mohou napsat na adresu: Diecézní charita Plzeň, Sady 5. května 8, 301 12 Plzeň. Obyvatelé Plzně a okolí se mohou s obsahem petice seznámit a podepsat ji ve vrátnici plzeňského biskupství.

Petiční akce má být ukončena koncem ledna a bude předána začátkem února Parlamentu ČR a na další příslušná místa.

Děkujeme Vám všem, kteří jste pochopili naléhavost této petiční akce a svými podpisy a modlitbami ji podporujete. Události v Americe jsou apelem na nás všechny, abychom ke zlu nemlčeli.

Paní Lodrová nám mj. také napsala (uvádíme pro inspiraci a povzbuzení):

„Prosila jsem pana arciděkana, aby v našem františkánském kostele byla každý první pátek sloužena mše svatá za záchranu ohrožených klíčících životů. Aby tak, jak se každý den již dlouhá léta modlím v duchovní adopci, ubývalo potratů a přibývalo zdravě narozených dětí. Kéž najdou vždy dobré zázemí, pokud ho nemají v rodině, v charitních zařízeních jako u nás v Plzni ve sv. Zdislavě. To aby podpořilo jejich odvahu donosit své děti ke zrození. Bylo by třeba, aby ve všech kostelích byly první pátky věnovány na tento úmysl.“

Naše rodinná politika v mezinárodním kontextu

Michaela Freiová

Přednáška byla přednesena na konferenci European Youth Alliance v Bratislavě 1.12.2001.

Dámy a pánové,

mám velkou radost, že mohu promluvit na setkání organizace mladých lidí, kteří jsou rozhodnutí bránit lidský život, lidskou rodinu a důstojnost lidské osoby. Vaše organizace je pro mne znamením naděje v dnešní krizi evropské kultury.

Naše doba zpochybňuje na jedné straně existenciální rozdílnost muže a ženy, na druhé straně komplementaritu mužského a ženského, tak jak se projevuje v jejich vzájemném přátelství, podpoře, součinnosti a lásce, jež se uskutečňují na prvním místě v rodině.

Právě proto dnes nemůžeme hovořit o rodinné politice, aniž bychom si přiznali, že naše společnost je dnes podrobena masivním protirodinným tlakům, a že tedy rodinná politika dnes musí být nejen *podpůrná* směrem k rodinám, ale i *obranná* směrem k některým radikálním ideologiím, pro něž je rodina nepřitelem číslo jedna. Byla tu už řeč o radikálním feminismu (paní Kummerová) a o tom, jak tato ideologie ovlivňuje politickou filosofii Organizace spojených národů (slečna Halpinová), mluvilo se o ohrožení nedotknutelnosti lidského života (dr.Glasa). K nim se připojují ještě další ideologie, zejména ideologie ochrany dětí před rodinou, o níž se za chvíli zmíním.

Výchozí body

Ale právě proto, že moje vystoupení bude mít povytce kritický charakter, chci předeslat, že moje kritiky a varování jsou jen rubem zásadní dobré zprávy:

- o rodina, díky níž se v zemích bývalých sovětských satelitů uchovaly hodnoty západní civilizace, stojí stále podle průzkumů vysoko na hodnotovém žebříčku;

- o i v liberálním klimatu České republiky žije přes 80% školních dětí v rodině s oběma biologickými rodiči.

Můžeme tedy právem doufat, že rodina, která v této oblasti přežila totalitní režim nacistický i komunistický, má slušnou šanci přežít i nápor postmoderní kultury a radikálních ideologií.

Ale ochrana rodiny si od nás všech a zejména od vás vyžádá velké úsilí.

Krise vztahu společnosti k rodině

Zásadním bodem kréda protirodinných ideologií je tvrzení, že rodina je dnes v krizi. Naproti tomu my, zastánci přirozené rodiny, tvrdíme, že samotná *tradiční instituce rodiny není v krizi*, ale v krizi je vztah současné společnosti k instituci rodiny.

A tato krize vztahu společnosti k rodině je komplexní. Patří sem především snahy o zasahování veřejné sféry do rodiny: a je třeba upozornit, že jejich nositelem nejsou jen orgány státu na úrovni centrální nebo např. okresní, ale také ta část nevládních organizací, jež vybudovala svou agendu právě na některé ze zmíněných ideologií.

Troufám si tvrdit, že některé z těchto organizací mohou být rodinám nebezpečnější než orgány státu, a to z velmi prostého důvodu: i když pracovníci státních institucí mívají také zkreslenou optiku, protože se zabývají především situacemi, kdy rodina nefunguje tak jak má, jsou to přesto zpravidla lidé, kteří mají vlastní rodinu a proto i určitý odstup od problematiky. Naopak u nevládních organizací je nebezpečí fanatismu, s nímž se do rodinné, dětské, ženské problematiky vrhají lidé, jejichž osobní vztah je poznamenán nevyřešeným traumatem. Nadto zde hrají neblahou roli nepřehledné toky peněz z velkých, především amerických nadací, jako je např. Fordova nebo Rockefellerova, v poslední době peníze magnátů, jako je Ted Turner nebo Bill Gates.

Současná tvář rodinné politiky

Současná tvorba *domácí* rodinné politiky, tedy politiky podpůrné, se dnes ocitá v průmětu dvojího pojetí, jež můžeme nazvat pojetí socialistické a pojetí libertariánské. I když celková filosofie těchto pohledů, jejich pohled na člověka vypadá odlišně, řada praktických kroků vyznívá překvapivě shodně. Za chvíli se pokusím vysvětlit proč.

Socialistický pohled

V pohledu socialistů je člověk jako jednotlivec především partnerem státu. Stát má právo určovat jeho život i v osobní sféře. Dnešní socialisté neuznávají, že právě oblast osobního života, osobních vztahů a přirozených institucí, které je chrání – na prvním místě rodina – je zdrojem hodnot, jež reprodukuje a regenerují lidskou civilizaci, a chtějí přebudovávat společnost v duchu ideologií naší doby. V tom se socialisté vlastně přibližují komunistickému pohledu na člověka a na společnost, což je určité novum. Stará sociální demokracie v Evropě se naopak snažila bránit rodinný život dělníků, například požadavkem rodinné mzdy a bývala

také například tradičním partnerem protialkoholního hnutí.

Libertariánský pohled

Libertariánský obraz člověka je obraz izolovaného jednotlivce, který se údajně stará sám o sebe, ve skutečnosti je ale závislý na státu ve všech těch životních situacích, kdy je zranitelný – a těch je v lidském životě většina: dětství, mládí a stáří jsou nezbytnou, nemoci a postižení pravidelnou součástí lidského života. Libertariánský pohled navíc přehlíží skutečnost, že lidská společnost musí být nějak reprodukována, nejen fyzicky, ale i duchovně a hodnotově, což je úkol, který nemůže plnit ani izolovaný jednotlivec, ani stát.

Konzervativní pohled

Konzervativní pohled na rodinu není dnes v Evropě příliš artikulován, protože vyžaduje zaujmout jasné – a tedy nepopulární – stanovisko k nové situaci, jež – následkem legislativních iniciativ radikálů – nastala v ochraně lidského života. Ještě po 2.světové válce stálo ukončení těhotenství v naprosté většině demokratických zemí Evropy mimo zákon, takže do politické debaty vlastně nepatřilo. Naše komunistické, nedemokratické státy prorazily ochranu kolem lidského života s mnohaletým předstihem. O euthanasii si dlouhá léta po porážce nacismu nikdo netroufal ani vydechnout – dnes je běžným předvolebním tématem.

Než tato situace nastala, mohla se konzervativní rodinná politika v podstatě spokojit s tématy, jako je daňové odbřemenění (sociální problematika samozřejmě patřila do politiky sociální). *Dnes se konzervativci musejí už konečně vyrovnat se skutečností, že snížení ochrany ohroženého života – nenarození, dohasínajícího, postiženého – radikálně rozšířilo oblast politiky a jejich zásahů do lidského života. Bude-li legalizována euthanasie, bude možnost těchto zásahů prakticky neomezená.*

Pohled libertariánů a socialistů

Socialisté a libertariáni docházejí ze zdánlivě odlišných východisek k řadě společných konkrét, například k požadavku instituční péče o děti. To není náhoda. Radikální kolektivismus i radikální individualismus jsou totiž monismy a jejich pohled na člověka je tedy zúžen obdobným způsobem. Alternativou je pohled na člověka inspirovaný Biblií, který chápe lidskou osobu jako nezaměnitelně jedinečného tvora, který ale právě k této lidské jedinečnosti dospívá v lůně přirozených institucí, především v rodině.

Socialismus na mezinárodní úrovni

Socialistický přístup k rodině pro nás představuje výzvu nejen na úrovni národní, kde se musíme vyrovnávat s politikou sociálně-demokratických vlád, ale také – a možná hlavně – na úrovni mezinárodní, konkrétně na půdě OSN. Mezinárodní aspekt představuje totiž zásadní limity tvorby národní rodinné politiky, protože souvisí s uplatňováním lidských práv v jejich momentální interpretaci. A tato interpretace posunula samotný pojem lidských práv daleko od jeho původní dikce. Ve Všeobecné deklaraci lidských práv se sice také mluví o jednotlivcích – její body začínají slovem „everybody“ – ale z celkového textu je jasné, že tento dokument vidí člověka jako lidskou bytost propojenou s jinými lidmi v rodině a v obci. „Lidská práva“ v dikci Všeobecné deklarace lidských práv jsou vlastně jen negativní definicí lidské svobody. Člověk musí být svobodný, a proto mu musejí být – jako jednotlivci, jako členu rodiny, jako sousedovi v obci – zaručena jistá práva. Dikce Všeobecné deklarace lidských práv souvisí s dikcí sociálních encyklik papežů s jejich důrazem na pojem subsidiarity, který vyžaduje, aby se všechny mezilidské věci řešily na té úrovni, která je

lidem nejbližší, a teprve tam, kde je takové řešení nemožné, aby zasahovala úroveň nejbližší vyšší, takže na moc centrální zbyde skutečně jen minimum základních úkolů.

Dnešní pojetí lidských práv tak, jak je uplatňováno zejména v OSN a v agenturách, které OSN financuje, je postaveno v perspektivě naprosto opačné. Definice práv jednotlivců je určována z nejvyšší možné roviny, tedy z roviny mezinárodní, a je orientována zase jen výlučně na jednotlivce, a to tak, aby stavěla lidi do konfrontace s jejich přirozenými vazbami, s jejich přirozeným okolím. Práva dětí byla v nejnovějším znění Úmluvy o právech dítěte přeformulována tak, aby stavěla dítě do konfrontace s rodiči a dalšími dospělými. Práva žen se už léta formulují tak, aby stavěla ženy do konfrontace s muži a dětmi, do konfrontace s mateřstvím a s rodinou, a - vpsledku – do konfrontace se sebou samými, jak už několik let dosvědčují např. švýcarští psychologové, kteří přicházejí do styku s mladými matkami, jež trpí pocitem viny z toho, že mají rády své děti mužského pohlaví. Úmyslně uvádím švýcarský příklad, abych ozřejmila, že současná kulturní krize postihuje všechny státy západní civilizace, bez ohledu na to, zda jsou členy OSN nebo ne.

Přesto se domnívám, že OSN je v této kulturní krizi klíčovou institucí a bez jejího přebudování a radikálního omezení její agendy nelze tuto krizi nejen řešit, ale ani ustát.

Komplementarita a solidarita

Základem vzájemné odpovědnosti členů rodiny je komplementarita mužského a ženského prvku v manželství a mezigenerační solidarita, která není pojata celospolečensky, ale vychází z konkrétních vztahů. Tato odpovědnost má opět komplementární povahu a předpokládá přijetí základních rodinných rolí.

Takováto definice, tedy definice přirozené rodiny, naráží v posledních letech na několik pojmových, nebo spíše ideologických překážek. Je to samozřejmě zpochybnění manželství jako pevné formy, díky které je údajně represivní institucí. Hlavní překážkou je ale zpochybnění životních rolí člověka daných jeho pohlavím. Radikálnímu feminizmu se totiž daří prosazovat – právě např. na půdě Spojených národů – názor, že odlišnost muže a ženy není ničím přirozeným, co by pramenilo ze stvoření: že jde o naučené chování, o vštípené stereotypy, které je třeba vykořenit tak, aby oba mody lidské existence ztratily co nejvíce odlišností a byly co možná stejné – což ovšem v praxi znamená, že se žena má co nejvíce podobat mužům.

Popření ženskosti jako samostatné lidské hodnoty, popření autonomie rodiny a jejího přednostního postavení jako místa zrodu hodnot občanské společnosti se nám v druhé polovině devadesátých let vrátilo jako bumerang ze západní Evropy, kam se původně přelilo z komunistického bloku s ideologií studentských bouří.

Už na konci devadesátých let minulého století jsme se tak ocitli v situaci, kdy se nám, byť v jiném filosofickém balení, vrátila ideologie komunismu padesátých let: dospěli jsme od emancipace k feminizmu, od Pavlíka Morozova k Lince bezpečí, od potratu k euthanasii, od jednotného „pracujícího člověka“ k homosexuálním sňatkům.

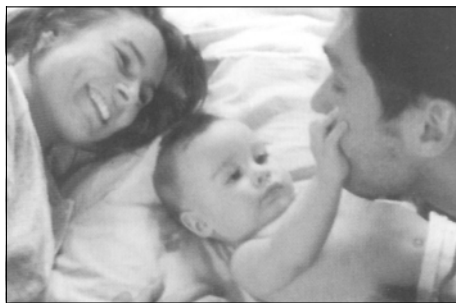
Dopady na společnost

Pro společenský život to přináší řadu konkrétních důsledků. Prakticky všechny lze odvodit ze skutečnosti, že diskurs o morálce se změnil v diskurs o antropologii. I ekonomická a sociální témata tak získávají odlišný rámeček, a především jsou v debatě dotahována podstatně dále. Konkrétní příklad: zatímco žena, která se dlouhodobě resp. celoživotně věnovala rodině, tradičně reprezentovala obraz člověka, jehož dílo a úkol nejsou hodnotitelné penězi, pak žena, jejíž tělo je

zabaveno generativitou a má tedy tytéž možnosti uplatnit se na pracovním trhu jako má muž a stejně jako on je závislá na úspěchu a zapojena do konkurence – může, ba musí – stejně jako on – měřit hodnotu svého životního díla v penězích.

Vzniká tedy monolitní schéma, z něhož není úniku: hodnota lidské činnosti, lidské práce, je vyčíslena penězi, a postavení člověka bezvýhradně závisí na penězích. Neexistuje žádný společensky uznaný způsob lidského života, který by se z tohoto finančního hodnocení vymykal. Důsledky dopadají pochopitelně zase především na ženskou populaci, jak dokládají údaje o euthanasii.

Podle studie Silive Canettové v *Scientific American* z letošního 24. září, tvoří dvě třetiny lidí usmrcených euthanasii právě ženy; naproti tomu většinu usmrcujících tvoří muži. V okamžiku, kdy člověk nevykonávající finančně ohodnocenou práci přestává být i lidsky relevantní, jsou ohroženy ženy více než muži prostě proto, že jejich potřeba užitečnosti pro druhé je vyšší.

Politika dětských práv

Dalším důležitým bodem protirodinné ideologie je tzv. politika dětských práv. Jejím základem je dnes Úmluva o právech dítěte ve znění z roku 1989, která navazuje na mezinárodní úmluvy o ochraně dětí z let 1924 a 1959. U nás byla – na rozdíl od Polska a Německa – přijata bez jakýchkoli výhrad. I když byla původně – tak jako starší dokumenty – míněna jako nástroj na ochra-

nu dětí, je část jejího poselství dána filosofií osvobození dítěte, která vznikla v Americe v šedesátých letech. Je to způsobeno tím, že kromě práv nárokových a ochranných obsahuje nejnovější znění Úmluvy tzv. participací práva, obsažená zejména v článcích 12-16, jež hovoří o právu na vyjádření názoru, na získávání a předávání informací, na náboženskou svobodu, na svobodu sdružování a nárok na soukromí. Všechny tyto články lze interpretovat i způsobem, který nepředstavuje konfrontaci k rodině, a bylo by to také v souladu s preambulí Úmluvy, ale existují i interpretace jiné.

V každém případě jsme tu – už podruhé od padesátých let – v nebezpečí, že se opět obnoví pohled na dítě jako na veřejný majetek a na rodiče jako – cituji významného českého právníka – na „jakési státní pověřence pro výchovu“.

Rodinná versus populační politika

I ze strany lidí dobré vůle narážíme při konstrukci rodinné politiky na jednu chybnou výhybku. Tou je představa, že rodinná politika státu je nástrojem politiky populační. Tento názor sdílí řada rozumných a vzdělaných lidí, přesto je ale zavádějící. Rodinná politika by měla být, jak říká Max Wingen, „populačně informovaná“, ale demografickým imperativům se podřizovat nemůže a nemá: bylo by to lidsky nedůstojné, ale především nereálné.

Pro naši dobu je totiž charakteristické stupňování kulturního napětí, kulturní diverzifikace, díky níž se ve společnosti profiluje několik výrazných, ale vzájemně protikladných životních stylů. Ve vztahu k rodině jsou v zásadě dva: na jedné straně stupňující se individualismus lidí, kteří v zájmu své vlastní seberealizace maximálně omezují dlouhodobě vztahy a vyhýbají se závazkům. Na druhé straně je tu skupina, která se vědomě orientuje na tradiční vzory, je zpravidla nějak nábožensky zařazena a rozvíjí své kontakty právě v církevním rámci: ty-

to skupiny lidí mívají zpravidla silnou vůli k rodinnému životu v jeho tradiční podobě, k rozšíření rodinné soběstačnosti: chce předávat svým dětem hodnoty, které považuje za podstatné, a domnívá se – podle mého soudu správně – že takové předávání se lépe daří v početnější rodině.

Zatímco první, individualistická skupina, má ke svému životnímu stylu silné sekulární motivy a instinktivně sleduje dobové trendy tak, jak se s nimi setkává především prostřednictvím médií, jsou motivy druhé skupiny spíše náboženské povahy. Státní úředníci, ba i mnozí poslanci se vzhledem k této skutečnosti ocitají v pasti: jsou přesvědčeni, že stát nemůže podporovat náboženské motivy druhé skupiny, a chtěli by proto ovlivnit spíše skupinu první. Bude se jim to dařit jen velmi těžko, pokud vůbec, protože pro založení jen trochu početnější rodiny je podstatný právě ten motiv: žádná finanční ani organizační opatření ze strany státu nemohou ani zdaleka vyvážit výkon, který rodiče podávají, mají-li své děti řádně vychovat. Zaměřit se tedy prostě jen na to, aby se zvýšila „porodnost“ na 1,6-1,7 dítěte na ženu, to jest, aby větší polovina matek malých rodin měla spíše dvě než jedno dítě, není v době masivních kulturních protirodinných tlaků reálné. Jedině náboženská víra může v dnešní situaci člověka přesvědčit, že žít je dobré, že přijmout život je dobré, že dávat život je dobré, že život ve společnosti je dobrý, že hluboká, celoživotní lidská vzájemnost je dobrá.

Úředníci a poslanci se proto budou muset smířit s tím, že budou-li podporovat existující funkční rodiny a to zejména existující funkční početné rodiny, budou tím také podporovat náboženství. „Člověk si musí“, jak říkávají Američané, „seřadit priority“.

Podpora funkčních rodin

Otázkou samozřejmě je, jak zaměřit politiku tak, aby podporovala právě především *funkční rodiny*. Dělitko mezi rodinami funkčními a nefunkčními je totiž i dělitkem určujícím charakter rodinné politiky a její vztah k politice sociální. *Funkční rodina totiž není sociální problém*, je to řešení sociálních problémů, jak se také někdy říká, „soukromé řešení veřejných problémů“. Funkční rodina vychovává děti od kolébky až ke smysluplné práci v dospělosti, v běžném případě se dokáže postarat o své staré a nemocné, zpravidla je aktivní i ve svém bližším, ba i širším okolí. Dává společnosti mnohonásobně více než od ní dostává: jakákoli společenská podpora je zde proto pouhým vyrovnáváním dluhu: rodina je věřitelem, společnost a zejména stát dlužníkem. Jak jí může stát usnadnit život po hospodářské stránce?

Daňová cesta

Viděla bych zde dvojí imperativ. Tím prvním je přesvědčení nás konzervativců, že nevhodnější cestou finančního odbřemnění rodiny je cesta daňová. Naopak cesta dávková je vždy důvodem k další státní ingerenci do rodiny. Naopak daňová cesta umožňuje rodinám ponechat si co nejvíce z toho, co si samy vydělají a státu umožnit vzdát se kontrol, jež provázejí jakýkoli dávkový systém. Daňový systém by bylo třeba nastavit tak, aby při větším daňovém odbřemnění nárok na – řekněme – daňový přeplatek existoval

i v případě minusového, záporného základu daně, tedy jako jakási negativní daň.

Považuji dále, a nejsem v tom sama, za potřebné, aby se ekonomická samostatnost rodiny podpořila tím, že by se rodina uznala jako svého druhu podnik: podnik, jehož zdárné fungování je obecně prospěšné, ale má také určitou režii, která by měla být daňově zohledněna – tak jako každé podnikání. Není to zase tak originální nápad: tak např. v Británii, kde je poměrně vysoká silniční daň, je rodinný vůz – pokud je psán na matku dětí – od této daně osvobozen. Uznává se prostě, že rodina dbalá řádného vzdělání dětí jí musí tam či onam za tímto vzděláním transportovat.

Doplňkové vzdělání a kultura

Druhým imperativem je soustředění rodinné politiky na fáze rodinného cyklu. Kritickou fází finančního zajištění rodiny je období dospívání dětí, resp. jejich středoškolského studia. Výdaje na doplňkové vzdělání a na kulturu dosahují v této fázi svého vrcholu a na dětech v tomto věku dosud nelze požadovat, aby se na jejich financování podílely. Zde je prostor zejména pro politiku měst a obcí, které by měly být motivovány k odbřemňování rodin v oblasti dopravy, vstupného, k podporám umělecké činnosti atd. Takováto politika jednak opět odliší rodiny, které poskytují svým dětem patřičně vzdělání, od rodin jiných, ale může fungovat také jako prevence kriminality mladistvých, jak se to osvědčilo v Británii na tzv. protichuligánském programu.

Shrnutí pro-rodinné politiky

Souhrnně řečeno politika zaměřená na funkční rodiny, kterých je naprostá většina, by měla především zjednávat prostor pro rodinnou soběstačnost. Teprve nefunkční rodiny se stávají sociálním problémem, a v důsledku toho vhodným předmětem působení sociální politiky.

Matka jako zaměstnanec státu

Ještě než se dostaneme k závěrečným úvahám o možnostech mládeže ovlivnit velké kulturní spory dneška, ráda bych se zastavila u jednoho koncepčního problému: jak dalece má být matka placena z veřejných prostředků?

Zmínit se o tomto problému považuji za potřebné proto, že právě v těchto chvílích, kdy se Evropa budí ze spánku a uvědomuje si hloubku sociální propasti, do které padá v důsledku populační imploze, s návrhem placeného mateřství musíme počítat. A tyto hlasy nejsou slyšet jen ze socialistického křídla: 15. května zveřejnila podobný návrh paní Christa Meves, tedy dáma, kterou vzhledem k jejím zásluhám o záchranu prestiže rodiny v západní Evropě rozhodně nelze podezřívat ze sympatií ke státním zásahům do rodiny. Přesto v článku pro würzburgskou *Tagespost* navrhuje:

„Práce matky pro děti musí získat znovu to místo, které de facto má pro každou společnost, která chce přežít. Toho je možné dosáhnout tak, že se mateřství stane zaměstnáním, pro něž se lze vyučit a které bude státem placeno, včetně důchodového nároku. Pro takovýto model mladé lidi rozehrějeme...“

Návrhy tohoto druhu jsou skutečně trojským koněm totalitarismu v dnešní společnosti. Ano, životní úroveň matky, jejíž manžel je zaměstnán v nepříliš lukrativní oblasti, je nižší, než kdyby byla sama zaměstnána a neměla děti, zejména v postkomunistických zemích.

Ano, daňový systém není nastaven tak, aby dostatečně kompenzoval rodinné výdaje, zejména v postkomunistických zemích. Ano, systém přídavků a podpor je složitý a ponížující. Ale nehledejme řešení v tom, aby stát, který matky patričně vzdělá v duchu momentální ideologie, je také platil na základě výkonu, který hodnotí státní, nebo prostě veřejné orgány.

Důsledky této státní intervence

Návrh státem placeného mateřství by – pokud by ovšem byl společností široce akceptován – vytvořil z našich zemí monumentální SOS vesničky. Nemám nic proti vesničkám, jsou výborné, ale každé omezení demokracie v zemi je v nich znát více než v přirozených rodinách.

Už zde bychom mohli paní Meves – při vši úctě k jejím zásluhám – položit otázky:

- Byl by stát ochoten platit i věřícím matkám? Kterých církví?
- Jak by kontroloval kvalitu výchovy?
- Podle jakých hledisek?
- A především: jako úlohu by v tomto systému hrál otec – resp. otcové děti?
- Vyjadřoval by se stát k počtu otců jako matčiných partnerů?
- Byl by tento počet nějak omezen?
- Jak by se v tomto systému projevil rozdíl mezi řádným otcem a otcem alkoholikem?
- A jak by stát postupoval v okamžiku, kdy by matka, jím placená, nesplňovala jím určená kritéria?
- A co by se stalo v okamžiku, kdy by stát – a my takový stát pamatujeme – usoudil, že celý tento systém je příliš náročný a málo efektivní a rozhodl by se soutředit placené matky a jejich děti do kolektivních institucí, eventuálně matkám děti odebrat?
- A především: kolik dětí by bylo státem placené matce povoleno?
- Jak by bylo postihováno překročení počtu? A bylo by vůbec povoleno?

Rodina či státní matriarchát?

Odpor proti patriarchální rodině je výrazným prvkem dnešní protirodinné ideologie. Je ale třeba mít, po mém soudu, na paměti, že jedinou alternativou patriarchální rodiny je státní matriarchát, tedy matka tak či onak placená státem, de facto tedy za stát provdaná. Na druhé straně tam, kde skuteč-

ně lze hovořit o krizi rodiny, můžeme jedním dechem hovořit o krizi otcovství: obnova rodiny a její prestiže ve společnosti jde ruku v ruce s oživením otcovství.

Státní podpora deficitní rodiny už dnes vyvolává otazníky, ale daleko závažnější otázkou by se stala v okamžiku, kdy by se takto deficitní rodina stala normou: a rodina odkázaná výlučně na podporu státu je deficitní ex definitione.

Rodinná politika těchto let musí proto do značné míry vycházet z koncepce odstraňování překážek, které rodině stavějí do cesty aktuální ideologie. Nemůžeme si představovat, že rodinnou politiku budujeme ve volném prostoru, na zelené louce: naopak, musíme jí tento prostor zjednat jednoznačnými postoji v zásadních otázkách.

Obrana rodiny a církve

Zásadní úlohu v obraně rodiny a lidského života mají církve, zejména katolická církev, která je u nás největší. Její hlas je, budiž Bohu žalováno, zatím velmi slabý. Zdá se mi, jako by řada těch, kdo měli dost odvahy k odporu proti komunistickému tlaku, neměla odvalu k obraně rodiny a lidského života v demokratických podmínkách.

Upřímně řečeno, nechápu proč: situace je přece obdobná. Vyžaduje především odvalu opřít se mediálním tlakům, a říci prostě něco jiného, než novináři očekávají, a vyrovnat se s tím, jak budou reagovat: stát se, jak se dnes říká, „samozvanými obhájci morálky“.

Ve skutečnosti samozřejmě už nejde ani tak o morálku, jako o antropologii – o zcela konkrétní, biblický ukotvený obraz člověka, na kterém stojí naše civilizace: o člověka, jehož jeho vlastní důstojnost vede ke svobodě a k odpovědnosti vůči druhým, především ve vlastní rodině.

Zdá se, že ke své úloze v obhajobě rodiny a obraně života musí značná část evropských biskupů teprve dorůst. Chci věřit, že

příští generace nám přinese biskupy, kteří se nebudou bát zúčastňovat rodinných kongresů z obavy před zapletení s „náboženskou pravicí“ a ze strachu před novináři se nebudou veřejně distancovat od pochodů pro život, jak se to, bohužel, stává v České republice.

Závěry a doporučení

Zbývá už jen shrnout, jaké úkoly stojí před organizací mladých lidí, kteří se chtějí zřetelně postavit na stranu rodiny a lidského života.

Myšlenkový základ Vašeho příštího působení, myslím, dobře odrážejí body Vaší deklarace. Zmíním tedy jen několik konkrétně:

- Je samozřejmé, že tou první nadějí, kterou ve vás vkládají lidé dobré vůle, jsou vaše vlastní, stabilní a živé rodiny.
- Na druhé straně je nezbytné, abyste kolem svých budoucích rodin budovali široký prostor svobody a respektu. Tendence k veřejné kontrole rodiny a lidského života vůbec narůstá, a bude se drát do vašeho nejnuitnějšího soukromí, tak jako tomu bylo v budovatelských letech komunismu – pokud jí VČAS nepostavíte hráz nejen dobrými zákony, ale především občanským konsensem.
- Vaše úsilí o ovlivnění mezinárodní scény, především Organizace spojených národů, by mělo být co nejviditelnější pro všechny lidi. Je třeba je zviditelnovat v církvích, v obcích, v dalších organizacích, ve školách – prostě v celé společnosti. Je třeba žádat představitele církví a další veřejné činitele, aby se o celé toto dění zajímali, nepodceňovali a pomohli vám je ovlivňovat.

Vaše příští úsilí je tedy úkolem pro nás pro všechny.

(Nadpisy byly doplněny redakcí.)

Modlitba aktivistů pro život

Kardinál G. Basil Hume, OSB

Pane Bože Všemohoucí, náš Stvořiteli,

když se dnes shromažďujeme ve tvé přítomnosti, slavíme svou existenci, radujeme se z toho, že jsme živi.

Uč nás stále hlouběji chápat posvátnost každého lidského života, ať patří nenarozenému dítěti, smrtelně nemocnému pacientovi, postiženému dítěti nebo dospělému, našemu sousedovi nebo někomu daleko od nás.

Připomínej nám, nebeský Otče, že bez ohledu na věk, barvu pleti, rasu nebo vyznání byl každý člověk stvořen k tvému obrazu a byl vykoupen Kristem. Tím jsou všichni drazí tvým očím.

Pomoz nám vidět druhé tvýma očima, abychom si v nich vážili tvého daru života, chránili ho a udržovali a používali své životy věrněji ke službě tobě.

Prosíme o to skrze Krista našeho Pána. Amen.

Odesílatel:
Hnutí Pro život ČR
Hlubočepská 85/64
152 00 Praha 5

O.T.

P.P.
101 715/2001
110 06 Praha 06

Zveme všechny lidi dobré vůle
ke společné modlitbě růžence a proseb
za nenarozené děti, těhotné maminky,
zdravotnický personál a jiné potřeby.

Scházíme se pravidelně každý první a třetí
čtvrtek v měsíci od sedmi hodin ráno
před porodnicí U Apolináře na Praze 2.

Data příštích modlitebních setkání:
3.1., 17.1., 7.2., 21.2., 7.3.,
21.3., 4.4., 18.4., 2.5., 16.5., 6.6.,
20.6. (vždy od 7 hodin ráno)

Místo setkání:
Porodnice U Apolináře,
Ke Karlovu, Praha 2

*Pán Bůh zaplat všem, kteří jsou
s námi spojeni v modlitbě.*

Informační oběžník občanského sdružení Hnutí Pro život ČR

Redakce: Sylva Bernardová, Radim a Kateřina Ucháčovi
Adresa redakce: Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5
Nihil obstat: P. Pavel Mayer OP
Veškeré informace: Zdeňka Rybová (info@prolife.cz), tel.: 0603-976231
Internet: <http://www.prolife.cz>
Bankovní spojení: ČSOB, a.s. – obchodní síť IPB, čú.: 159205438/0300, vs: 5030

Děkujeme za podporu organizaci Human Life International.